

Uzasadnienie

Pismem z dnia 6 listopada 2019 r. wniesionym do Okresowej Izby Radców Prawnych (...) W., K. K. (dalej (...)) poinformowała o możliwości popełnienia deliktu dyscyplinarnego przez radcę prawnego G. H. (dalej Obwiniona), która reprezentuje byłego męża Pokrzywdzonej w procesach o podział majątku i alimenty. Działanie Obwinionej miało polegać na niestosownych i nieprawdziwych wypowiedziach formułowanych zarówno na rozprawie jak i w pismach procesowych.

Po przeprowadzeniu dochodzenia dyscyplinarnego wszczętego postanowieniem z dnia 31 grudnia 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniósł w dniu 7 lipca 2020 r. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) (...) W., wniosek o ukaranie Obwinionej z tytułu następujących zarzutów:

1. na rozprawach w dniach 29.10.2019 r. i 05.11.2019 r. w sprawie zainicjowanej przez M. L. o alimenty przeciwko ojcu D. L. [Klientowi radcy prawnego], zawisłej przed Sądem Rejonowym (...), w I Wydziale Cywilnym, pod sygn. akt (...) nie zachowała taktu i umiaru w wypowiedziach kierowanych do skarżącej przesłuchiwanej jako świadek w tej sprawie, a także nie zachowała powściągliwości w okazywaniu osobistego stosunku do skarżącej jako świadka w tej samej sprawie, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowień art. 38 ust. 1, 5, 6, Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 3 ust. 2 i art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115),

2. w piśmie procesowym z dnia 23.10.2019 r. w sprawie zainicjowanej przez M. L. o alimenty przeciwko ojcu D. L. [Klientowi radcy prawnego], zawisłej przed Sądem Rejonowym (...), w I Wydziale Cywilnym świadomie podała nieprawdziwe informacje na temat strony tego postępowania, mimo dowodów przeciwnych znajdujących się w aktach postępowania, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowień art. 38 ust. 1, 4, 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zw. z art 3 ust. 2 i art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115),

3. w piśmie procesowym z dnia 17.01.2017 r. oraz w piśmie z dnia 26.09.2017 w sprawie o podział majątku zainicjowanej przez M. L. przeciwko D. L. [Klientowi radcy prawnego], zawisłej przed Sądem Rejonowym (...), w I Wydziale Cywilnym nie zachowała taktu i umiaru w opisach dotyczących skarżącej, wzbudzając w skarżącej wrażenie sztydzenia z niej, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu postanowień art. 38 ust. 1, 4, 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zw. z art 3 ust. 2 i art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2115).

W konsekwencji przeprowadzonego postępowania dyscyplinarnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. orzeczeniem z dnia 26 sierpnia 2020 r.:

1)

w pkt 1 orzeczenia uznał Obwinioną za winną popełnienia zarzucanego jej czynu opisanego pkt 1 i 2 na podstawie art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 38 ust. 1, 4, 5, 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych i art. 65 ust. 1 pkt 3 i ust. 2ba w związku z art. 70³ ustawy o radcach prawnych wymierzył Obwinionej karę pieniężną w wysokości 3.500 zł, tj. półtorakrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego,

2)

w pkt 2 orzeczenia w zakresie zarzucanego Obwinionej czynu w pkt 3 stosownie do treści art. 70 ust 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust 2 ustawy o radcach prawnych umorzył postępowanie,

3)

w pkt 3 orzeczenia na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych obciążył Obwinioną zryczałtowanymi kosztami postępowania w kwocie 1600 zł.

Od powyższego orzeczenia w ustawowym terminie odwołał się Minister Sprawiedliwości, wnosząc odwołanie na niekorzyść Obwinionej w części rozstrzygnięcia o karze. Zaskarżonemu orzeczeniu postawiony został jeden zarzut - obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 65¹ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, polegającej na niewymierzeniu Obwinionej kar dyscyplinarnych za opisane w pkt 1 i 2 orzeczenia przewinienia dyscyplinarne oraz kary łącznej.

Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał odwołanie Ministra Sprawiedliwości za zasadne i orzeczeniem z dnia 29 kwietnia 2021 r. uchylił zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 26 sierpnia 2020 r. sygn. akt OSD 39/20 w pkt. 1 i 3 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Uzasadniając swoją decyzję Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że istota sprawy wywołanej odwołaniem sprowadza się do rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 zaskarżonego orzeczenia, na mocy którego (...) uznał Obwinioną za winną popełnienia dwóch deliktów dyscyplinarnych, za które wymierzył karę pieniężną w wysokości 3.500 zł. Jak wskazał (...) nie ulegało wątpliwości, że wnioskiem o ukaranie zostały objęte trzy czyny. Na mocy swojego orzeczenia (...) w odniesieniu do dwóch z nich uznał Obwinioną za winną ich popełnienia. (...) zgodził się z Ministrem Sprawiedliwości, że konsekwencją takiego rozstrzygnięcia winno być wymierzenie kar za każde z przewinień i następnie – o ile wymierzone kary podlegałyby stosownie do art. 65¹ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej „ustawa o radcach prawnych”) łączeniu – wymierzenie kary łącznej, albowiem wymierzenie kar jednostkowych i kary łącznej nie jest pozostawione swobodnemu uznaniu sądu dyscyplinarnego. Uznając istnienie przesłanek do ukarania radcy prawnego za co najmniej dwa przewinienia dyscyplinarne, sąd w pierwszej kolejności zobowiązany jest do wymierzenia kar jednostkowych za każdy czyn, a następnie do wymierzenia kary łącznej przy zachowaniu zasad dotyczących łączenia kar, wskazanych w art. 65¹ ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Wymierzając karę Obwinionej (...) naruszył zatem wzmiankowany przepis i w ten sposób uniemożliwił dokonanie prawidłowej oceny współmierności kar w kontekście dyrektyw jej wymiaru określonych w art. 53 kk w zw. z art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych. Wymierzenie jednej kary za dwa przewinienia dyscyplinarne spowodowało również odstępnie od wymierzenia kary łącznej.

Jednocześnie Wyższy Sąd Dyscyplinarny pomimo wniosku Ministra Sprawiedliwości o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez (...) stanął jednocześnie na stanowisku, że brak jest podstawy do takiego rozstrzygnięcia ponieważ zakresem zaskarżenia objęte zostało wyłącznie rozstrzygnięcie o karze oraz zarzuty odwoławcze nie kwestionują ustaleń dokonanych przez (...) zarówno w odniesieniu do faktów jak i winy Obwinionej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał za zasadne zmianę orzeczenia Sądu I instancji w oparciu o art. 437 §2 kpk w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, jednocześnie uznając za zasadne orzeczenie reformatoryjne a nie kasatoryjne przez sąd odwoławczy. Wyższy Sąd Dyscyplinarny stanął na stanowisku, że z art. 437 §2 zd. 2 kpk a contrario należy wyprowadzić wniosek o obowiązku reformatoryjnego orzekania przez sąd odwoławczy z wyłączeniem konieczności powtórzenia przewodu sądowego w całości.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny związany jest stanowiskiem prawnym Wyższego Sądu Dyscyplinarnego i w pełni je podziela (art. 442 § 3 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych).

Odnośnie pierwszego z czynów, orzeczona na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych kara upomnienia jest rodzajowo zasadna za tego rodzaju wykroczenie i jest ona uzasadniona stopniem winy Obwinionej. Należało zatem wziąć pod uwagę, że delikt dyscyplinarny z pkt 1 orzeczenia został popełniony w trakcie rozprawy, w wypowiedziach kierowanych do Pokrzywdzonej ustnie, i o ile Sąd uznaje zachowanie Obwinionej za nieuzasadnione w myśl art. 38 ust. 1, 5 i 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, to uznaje owe wypowiedzi za spontaniczne, nie w pełni przemyślane. Biorąc jednocześnie pod uwagę, że Obwiniona przyznała, że jej zachowanie nie było należyte i stanowiło nadmierną i nieuzasadnioną ingerencję w osobiste sprawy Pokrzywdzonej to w ocenie Sądu orzeczona kara upomnienia jest w pełni adekwatna do winy.

Odnośnie drugiego z zarzutów, Sąd uznał, że adekwatną karą wobec stopnia winy Obwinionej będzie orzeczona na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o radcach prawnych kara pieniężna, a to zważywszy na fakt, że delikt dyscyplinarny związany był ze złożeniem pisma procesowego przez Obwinioną, którym powtórzyła twierdzenia swojego klienta wyrażone w wiadomości e-mail z dnia 15 października 2019 r., bez poddania ich dogłębnej weryfikacji, pomimo możliwości przeanalizowania ich pod kątem prawdziwości na podstawie informacji zebranych już w trakcie sprawy. Nie może być zatem mowy o spontaniczności wypowiedzi. Jednocześnie wobec postawy prezentowanej przez Obwinioną, która w swoim działaniu nie dostrzegła niczego nagannego, orzeczona kara pieniężna jawi się jako uzasadniona i można spodziewać się, że zapobiegawczy cel kary zostanie osiągnięty. Kara pieniężna została wymierzona w granicach przewidzianych w art. 65 ust. 2ba ustawy o radcach prawnych.

Jednocześnie Sąd postanowił, że charakter obu deliktów dyscyplinarnych i naruszenie dóbr Pokrzywdzonej uzasadnia nałożenie na Obwinioną obowiązku przeproszenia Pokrzywdzonej, co zostało orzeczone na podstawie art. 65 ust. 2e ustawy o radcach prawnych, czego ponadto domagała się Pokrzywdzona na rozprawie przed sądem I instancji w dniu 26 sierpnia 2020 r., a które to oczekiwania Pokrzywdzonej Sąd uznaje za uzasadnione.

Orzeczenie o kosztach postępowania oparto o art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych mając ma względzie, iż wydane zostało orzeczenie o ukaraniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (j.t. Dz.U. z 2020, poz. 75 z późn.zm.) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W.. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.